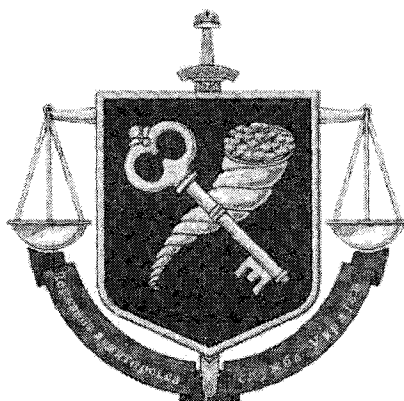

**УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАВНОЇ
АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

05.12.2017 року

04-41/13

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

**за результатами державного фінансового аудиту виконання
Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей
Чернівецької області
за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року**

Чернівці 2017

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту виконання Комплексної програми реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області в 2013-2015 роках та Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки.

Дослідження проведено керуючись вимогами ст. 113 Бюджетного кодексу України [2], ст. 2 Закону України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [3], Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затвердженого постановою КМУ від 10.08.2004 № 1017 [10], та Методичних рекомендацій щодо проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту виконання бюджетної програми, затверджених наказом Головкиру України від 15.12.2005 № 444 [27].

Звіт призначений для керівників державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, керівників установ, організацій (учасників виконання) до організації відпочинку та оздоровлення дітей у Чернівецькій області.

Звіт підготовлено працівниками відділу контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області (Гарилевич А.Л., Стус Г.Г., Гандзій Л.Л., Німіжан С.В., Помайба Л.Ю., Романішина В.Я.) за участю працівників Управління молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації та Департаменту освіти і науки Чернівецької облдержадміністрації, управлінь освіти райдержадміністрацій області, об'єднаних територіальних громад.

Резюме.....	4
1. ВСТУП.....	6
1.1 Фонова інформація	6
1.2 Причини проведення аудиту.....	8
2. СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ	
2.1. Мета дослідження.....	8
2.2. Об'єкти аудиту.....	8
2.3. Період дослідження.....	9
2.4. Учасники аудиту	9
2.5. Методи та організація аудиту.....	9
2.6. Географічні обмеження.....	10
2.7. Законодавчі підстави для проведення оздоровчої кампанії.....	10
3. ОПИС ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ	
3.1 Кошти бюджетів спрямовані на виконання Програм.....	11
3.2. Оцінка результативних показників виконання Програм	13
3.2.1 Показники затрат.....	14
3.2.2 Показники продукту.....	15
3.2.3 Показники ефективності.....	19
3.2.4 Показники якості.....	21
4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	24
<i>Гіпотеза 1.</i> Незабезпечення повною мірою пропорційності розподілу послуг з оздоровлення створює різний рівень доступності до послуг з оздоровлення дітей за рахунок коштів обласного бюджету для різних територій (районів і міст обласного значення.....	25
<i>Гіпотеза 2.</i> Недоліки при підборі та направленні дітей до закладів оздоровлення та у закордонні поїздки призводить до зменшення можливості отримати відповідні послуги для дітей цільової групи на яку розрахована Програма.....	26
<i>Гіпотеза 3.</i> Низький рівень матеріально-технічної бази оздоровчих закладів області, не проведення цими закладами належної роботи з його покращення негативно впливає на якість послуг з оздоровлення дітей..	28
<i>Гіпотеза 4.</i> Недотримання санітарно-епідемічних, медичних норм, а також вимог протипожежної безпеки закладами оздоровлення та відпочинку створює загрозу здоров'ю та життю дітей під час оздоровчого процесу.....	32
5. ВИСНОВКИ.....	34
6. ПРОПОЗИЦІЇ.....	36
7. УЗГОДЖЕННЯ ПРОЕКТУ АУДИТОРСЬКОГО ЗВІТУ	39
8. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	40
Додатки.....	43

Резюме

«Збереження здоров'я дітей, відновлення їх життєвих сил шляхом організації якісного, повноцінного оздоровлення та відпочинку є важливим напрямом діяльності соціальної політики»

Комплексна програма оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки

Турбота держави про здоров'я дітей, яке упродовж останніх років погіршується під впливом негативних факторів соціально-економічного, екологічного та психоемоційного характеру, є одним із найважливіших стратегічних завдань нашої держави у забезпеченні соціального захисту дитинства.

Постійне зниження рівня здоров'я населення як України так і області, призводить до того, що сьогодні в державі середня тривалість життя громадян на 6 - 10 років нижча, ніж у країнах ЄС, а передчасна смертність є вищою в 3 - 4 рази.

За останні 5 років внаслідок депопуляції чисельність населення України скоротилася більш як на 3 млн. осіб та має тенденцію для подальшого зменшення.

Сьогодні загальновизнаною цінністю світове співтовариство вважає стан здоров'я людини. Здоров'я нації розглядається як показник цивілізованості держави, що відтворює соціально - економічне становище суспільства. Фахівці вважають, що близько 75% хвороб у дорослих є наслідком умов життя у дитячі та молоді роки.

Кожна п'ята дитина як в Україні так і в області народжується з відхиленнями в стані здоров'я. У 90 відсотків школярів діагностуються різні захворювання. Стійка тенденція до погіршення стану здоров'я дітей зумовлена негативними факторами соціально-економічного, екологічного та психоемоційного характеру. В результаті, у значної частини школярів спостерігається емоційно-почуттєва, інтелектуальна та вольова недорозвиненість. Вплив постійно діючих факторів ризику, незадовільна екологічна ситуація, ускладнена наслідками Чорнобильської катастрофи, перевантаження, насамперед у шкільному віці, призводять до істотного зниження імунітету та розвитку у дітей хронічних захворювань, що, в свою чергу, загострює проблему дитячої інвалідності.

За офіційними статистичними даними наданими Головним управлінням статистики в Чернівецькій області [31] чисельність дітей шкільного віку (від 7 до 17 років) становить на початок 2015 року 106721 осіб, 2016 року - 107083 осіб, 2017 року – 107068 осіб.

За даними Департаменту охорони здоров'я Чернівецької ОДА [33] лише диспансерна група налічувала чисельність хворих дітей у віці до 17 років у 2015 році 93412 осіб, станом на 01.01.2017 року 91685 осіб.

Окрім цього, чисельність дітей пільгових категорій та інших категорій визначених у Програмі налічувала в 2015 році 68830 осіб (з них: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування 903 осіб, дітей-інвалідів 1578 осіб, діти багатодітних та малозабезпечених сімей 28386 осіб, діти постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 2667 осіб, діти батьки яких загинули від

нешасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків 19 осіб, діти, які перебувають на диспансерному обліку 15435 осіб, талановитих та обдарованих 10089 дітей, діти працівників агропромислового комплексу 9753 осіб, діти внутрішньо переміщених осіб 359 осіб, діти батьки яких загинули, постраждали або беруть участь у проведенні АТО 447 осіб), та в 2016 році 65643 осіб (з них: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування 883 осіб, дітей-інвалідів 1608 осіб, діти багатодітних та малозабезпечених сімей 30413 осіб, діти постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1344 осіб, діти батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків 8 осіб, діти, які перебувають на диспансерному обліку 14112 осіб, талановитих та обдарованих 10203 дітей, діти працівників агропромислового комплексу 5318 осіб, діти внутрішньо переміщених осіб 276 осіб, діти учасників АТО 1439, діти батьки яких загинули у районі проведення АТО 31 особа). Як видно з зазначеного мало місце збільшення категорії діти-інваліди.

У зв'язку з цим, особливо важливого значення набуває оптимізація організаційного процесу оздоровлення та відпочинку дітей, що має на меті забезпечення поліпшення стану здоров'я дітей, відновлення їх життєвих сил, зайнятість у канікулярний період, запобігання їх бездоглядності, дає можливість продовжити виховний процес та розвиток їх творчих здібностей.

Право кожної дитини на повноцінний відпочинок і оздоровлення гарантовано державою.

Як показало дослідження найбільш масовим та доступним видом організованого відпочинку школярів вважається проведення літніх канікул в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку області, яким впродовж 2015-2017 років охоплено відповідно 65,3 % (69739 оздоровлених дітей з 106721 дітей шкільного віку) в 2015 році, 65,1 % (69751 оздоровлених дітей з 107083 дітей шкільного віку) в 2016 році, 71,7 % (76792 дітей із 107068 дітей шкільного віку) за 9 місяців 2017 року.

На забезпечення оздоровчої кампанії в області із обласного бюджету, місцевих бюджетів різних рівнів згідно даних Департаменту фінансів Чернівецької облдержадміністрації в 2015-2016 роках та за 9 місяців 2017 року використано **42989,8** тис.грн., в т.ч. в 2015 році **12423,7** тис. грн. (99,3 % від запланованих видатків 12517,30 тис.грн.), в 2016 році – **16019,3** тис. грн. (103,6 % від запланованих 15450,3 тис.грн.) та за 9 місяців 2017 року – **14546,8** тис. грн. (98,8) % від затверджених асигнувань та 76,6 % до визначеного програмою). [32]

У виконанні заходів обласної Програми пріоритетним є забезпечення оздоровлення та відпочинку дітей пільгових категорій. Кількість дітей пільгових категорій, які отримали дані послуги становила в 2015 році **22160** осіб, в 2016 році кількість дітей зросла до **66298** осіб, а за 9 місяців 2017 року – склала **71745** осіб.

Аудит засвідчив наявність чинників, які не дають можливості забезпечити дітей якісними та повноцінними оздоровчими послугами, перешкоджають досягненню очікуваних результатів обласної Програми, збереженню мережі закладів оздоровлення та відпочинку та як наслідок ефективному використанню бюджетних коштів.

Базуючись на результатах проведеного аудиту, з метою усунення існуючих недоліків в організації повноцінного відпочинку, оздоровлення дітей

підготовлено та надано пропозиції, які відображено у розділі „Пропозиції” даного аудиторського звіту.

1. ВСТУП

1.1 Фонова інформація

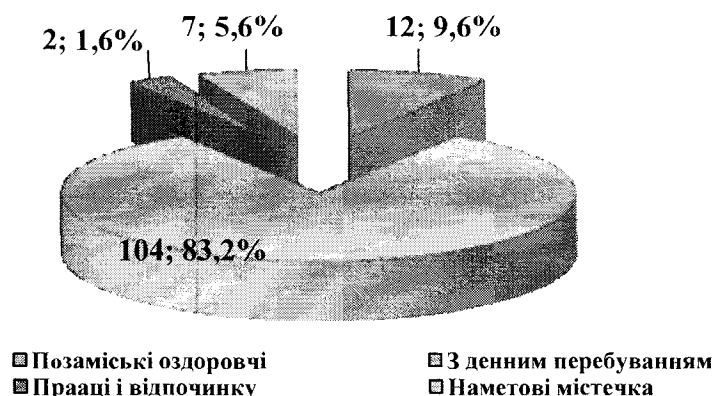
Одним із засобів збереження та відновлення здоров'я дітей є здійснення санаторно-курортного лікування та оздоровлення. Організоване оздоровлення та відпочинок забезпечує поліпшення стану здоров'я дітей, відновлення їх життєвих сил, зайнятість у канікулярний період, запобігає їх бездоглядності, дає можливість продовжити виховний процес та розвиток творчих здібностей дітей.

У Чернівецькій області послуги з оздоровлення та відпочинку дітей здійснюються, переважним чином, дитячими оздоровчими закладами з денним перебуванням (пришкільними закладами), які у досліджуваному періоді займали орієнтовно 80-90% всіх оздоровчих закладів та закладів відпочинку області.

Враховуючи географічне розташування області та її специфічні кліматичні умови всі оздоровчі заклади області функціонують лише протягом літнього періоду, тобто заклади з круглорічним відпочинком на території області відсутні.

Протягом оздоровчої кампанії **2015** року на території області функціонували 149 закладів оздоровлення та відпочинку, з яких 13 закладів оздоровлення та 136 відпочинку (в т.ч. праці і відпочинку 6, з денним перебуванням 121, наметові містечка 9). У **2016** році кількість закладів зменшилася до 145, з яких 13 закладів оздоровлення та 132 відпочинку (в т.ч. праці і відпочинку 4, з денним перебуванням 120, наметові містечка 8). В **2017** році на території області функціонували 125 закладів оздоровлення та відпочинку, з яких 12 закладів оздоровлення та 113 відпочинку (в т.ч. праці і відпочинку 2, з денним перебуванням 104, наметові містечка 7). (Див. діаграму 1.)

Діаграма (1) Мережа оздоровчих закладів, що склалася в Чернівецькій області в 2017 році

Створення нових форм відпочинку, а саме закладів з денним перебуванням, таборів праці та відпочинку, наметових таборів та містечок, профільних таборів на базі шкіл, інтернатних, позашкільних, культурно-освітніх і спортивних закладів започатковано з моменту прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.95 № 306 «Про організацію відпочинку та оздоровлення дітей у 1995 році» [11].

У 2013 році Кабінет Міністрів України постановою від 15.05.2013 № 549-р схвалив Концепцію Державної цільової соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей і розвитку мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку на період до 2017 року [12] (далі – Концепція).

Прогнозувалось, що виконання програми дасть змогу забезпечити оздоровленням та відпочинком в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку не менш як 70 відсотків дітей шкільного віку, в тому числі:

- дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, - 100 відсотків; дітей-інвалідів - не менш як 50 відсотків; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей - не менш як 75 відсотків; талановитих та обдарованих дітей - переможців міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських, районних олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінників навчання, лідерів дитячих громадських організацій; дитячих творчих колективів та спортивних команд - не менш як 12 відсотків загальної кількості оздоровлених дітей шкільного віку; забезпечити сучасний розвиток інфраструктури державних підприємств “Міжнародний дитячий центр “Артек” та “Український дитячий центр “Молода гвардія”, що надасть можливість збільшити кількість дітей, які будуть оздоровлюватися у літній період протягом однієї зміни у Міжнародному дитячому центрі “Артек” до 4000 осіб, в Українському дитячому центрі “Молода гвардія” - 1500 осіб; в осінньо-зимовий період - до 2250 та 800 дітей за одну зміну відповідно; здійснити реконструкцію, провести капітальний ремонт та забезпечити добудову близько 22 спортивних об’єктів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (стадіони, спортивні майданчики, басейни тощо); забезпечити оновлення електричних мереж у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку загальною протяжністю понад 1200 п. метрів; підвищити рівень забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку телекомунікаційним обладнанням в 2 рази; здійснити реконструкцію та провести ремонт приміщень дитячих закладів оздоровлення та відпочинку з урахуванням потреб для перебування дітей, що потребують особливих умов для оздоровлення, загальною площею понад 15757 кв. метрів; створити 800 ліжко-місць для перебування дітей, що потребують особливих умов для оздоровлення, що надасть можливість оздоровлювати близько 4000 таких дітей щороку; упорядкувати 12500 кв. метрів прилеглих до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку територій із створенням безпечного середовища для дітей з особливими потребами; здійснити реконструкцію близько 17 кілометрів теплових мереж та 42 кілометрів мереж водопостачання у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку; облаштувати дренажні системи та підпірні стіни загальною площею 38 гектарів; обладнати споруди та об’єкти усіх дитячих закладів оздоровлення та відпочинку засобами пожежної безпеки, створити системи охоронно-пожежної сигналізації загальною протяжністю 30 тис. кв. метрів; створити у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку оптимальні умови для відновлення та зміцнення здоров’я дітей, в тому числі тих, що потребують особливих умов для оздоровлення, та дітей-інвалідів; створити три цілорічних оздоровчих центри у Львівській, Харківській областях та Автономній Республіці Крим загальною потужністю близько 10 тис. ліжко-місць; відновити роботу 50 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку; забезпечити проведення поточного ремонту діючих 784 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку; здійснити заходи щодо зміцнення матеріально-технічної бази усіх дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Однак, в подальшому своєю постановою від 05.03.2014 року №71 Уряд зупинив дію зазначеної Концепції.

Оскільки, на загальнодержавному рівні Програма з оздоровлення та відпочинку дітей, інші нормативно-правові документи, що є необхідними для належної реалізації Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» зі (змiнами) [7] залишаються не затвердженими, це зумовило прийняття та затвердження Чернівецькою обласною радою спочатку в 2013 році Комплексної програми реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області) [17] та в подальшому Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки. [19].

1.2. Причини проведення аудиту

Прийняття в 2013 році Комплексної програми реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області та в подальшому в 2016 році Програми з оздоровлення та відпочинку дітей, застосування органами влади заходів направлених на поліпшення стану реалізації прав дітей в отриманні якісних послуг, збільшення обсягів фінансування не забезпечило належного проведення компанії з оздоровлення дітей в області, біля 30 % дітей шкільного віку фактично залишається без оздоровлення та відпочинку, мережа дитячих оздоровчих закладів зменшується, їх матеріально-технічна база щорічно ще більш зношується проте кошти на її відновлення та модернізацію не спрямовуються, що погіршує якість отриманих послуг, що й стало причиною необхідності проведення даного аудиторського дослідження.

Враховуючи важливість оптимізації умов для реалізації політики держави, пов'язаної з турботою про здоров'я дітей, зазначені чинники зумовили проведення аудиту.

2. СТРУКТУРА АУДИТУ

2.1. Мета аудиту

1. Дати оцінку ефективності використання бюджетних коштів на оздоровлення та відпочинок дітей.
2. Визначити причини та фактори, які негативно вплинули на досягнення кінцевої мети витрачання бюджетних коштів на оздоровлення та відпочинок дітей, зокрема створення сприятливих умов для надання послуг у цій сфері та збільшення кількості оздоровлених дітей.
3. Надати пропозиції щодо підвищення ефективності управління державними ресурсами.

2.2. Об'єкти аудиту

1. Кошти обласного бюджету за КФК 091108 „Заходи з оздоровлення та відпочинку дітей, крім заходів з оздоровлення дітей, що здійснюються за рахунок коштів на оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

2. Кошти місцевих бюджетів (районних, об'єднаних територіальних громад, міст Чернівці та Новодністровськ), виділені на виконання заходів з оздоровлення та відпочинку дітей, утримання таборів оздоровлення та відпочинку, надання послуг по забезпеченню заходів оздоровлення та відпочинку дітей КФК 070201 «Загальноосвітні школи (в т. ч. школа-дитячий садок, інтернат при школі), спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, колегіуми», 070401 «Позашкільні заклади освіти, заходи із позашкільної роботи з дітьми».

3. Кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

2.3. Період дослідження: 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року.

2.4. Учасники аудиту

- Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області ;
- Управління молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації;
- Департамент освіти і науки Чернівецької облдержадміністрації;
- Управління, відділи та сектори районних державних адміністрацій, Чернівецьке та Новодністровські міські відділи освіти, структурні підрозділи об'єднаних територіальних громад;
- оздоровчі заклади та табори відпочинку;
- інші установи і заклади, які приймали участь у виконанні заходів Програми з оздоровлення та відпочинку дітей.

2.5. Методи та організація аудиту

У ході аудиторського дослідження проведено моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів, що регламентують порядок надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей, використано методи аналізу досконалості та повноти застосування законодавчих та нормативних актів з економічних, правових та організаційних засад забезпечення реалізації права дітей на оздоровлення та відпочинок.

Для оцінки ефективності вкладень бюджетних коштів аудиторською групою проаналізовано показники фінансової, статистичної та оперативної звітності, які характеризують досягнення передбачених цілей.

Проаналізовано фактори, які перешкоджають поліпшенню стану реалізації прав дітей на їх оздоровлення та відпочинок та ефективності використання бюджетних коштів на оздоровчу кампанію.

З метою забезпечення користувачів аудиторського звіту більш розширеною інформацією про організаційно-фінансові механізми, що застосовуються іншими учасниками оздоровчої кампанії, аудиторською групою надано запити до Департаменту фінансів Чернівецької ОДА, Департаменту охорони здоров'я Чернівецької ОДА, Управління культури Чернівецької ОДА, Головного управління держпродспоживслужби Чернівецької області, Головного управління статистики в Чернівецькій області, Інспекції з праці в Чернівецькій області, Управлінню державної служби України з надзвичайних ситуацій в Чернівецькій області, та проаналізовано

отриману інформацію стосовно використаних на оздоровлення дітей бюджетних та інших коштів [31, 32, 33, 34, 37,38, 39].

З метою вивчення громадської думки щодо результативності, позитивних та негативних тенденцій під час здійснення заходів з оздоровлення та відпочинку дітей, а також якості отриманих дітьми послуг, проведено анкетування серед 106 працівників що займалися організацією оздоровлення дітей, 1327 батьків дітей та 980 дітей шкільного віку[47].

2.6. Географічні обмеження

Для визначення загальних тенденцій при використанні коштів місцевих бюджетів проведено аудиторське дослідження в усіх районах області та об'єднаних територіальних громадах Чернівецької області.

2.7. Законодавчі підстави для проведення оздоровчої кампанії

Законодавство України про оздоровлення та відпочинок дітей базується на Конституції України [1], законах України «Про охорону дитинства» [4], «Про позашкільну освіту» [5], «Про оздоровлення та відпочинок дітей» [7], «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування» [6].

Організацію оздоровлення дітей регламентовано регіональними (обласними) програмами, затвердженими Рішенням УІ сесії УІІ скликання Чернівецької обласної ради №22-4/16 від 15.03.2016 року та ХІУ сесії УІ скликання Чернівецької обласної ради № 6-14/13 від 14.03.2013 року [17, 19], розпорядженнями Чернівецької облдержадміністрації від 27.03.2015 №141-Р, від 01.04.2016 №163-Р, від 24.03.2017 №204-Р [20, 22, 23], органів місцевого самоврядування, голів державних адміністрацій.

РОЗДІЛ III. ОПИС ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1 Кошти спрямовані на виконання Програм

Об'єктом аудиту по коштах місцевих бюджетів, стали обсяги бюджетних асигнувань, спрямовані на заходи з оздоровлення та відпочинку дітей в межах виконання Комплексних програм з оздоровлення та відпочинку дітей.

За даними, зібраними аудиторською групою, впродовж 2015-2017 років на заходи з оздоровлення та відпочинку дітей, а також поточні видатки по утриманню дитячих оздоровчих закладів комунальної форми власності, виділено та використано **42989,8 тис. гривень**.

Організаційно-фінансовий механізм використання коштів місцевих бюджетів, виділених на оздоровлення та відпочинок дітей.

Відповідальним виконавцем заходів з оздоровлення та відпочинку дітей визначено Управління молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації, а учасниками програми Управління молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації, Департамент освіти і науки Чернівецької облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення, управління суспільних комунікацій Чернівецької облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети Чернівецької та Новодністровської міських рад, Чернівецький обласний молодіжний центр праці. (схема 1).

На схемі 1 представлено типовий механізм фінансування оздоровчої кампанії при виконанні програм оздоровлення впродовж 2015-2017 років.

Різноманітність механізмів використання коштів місцевих бюджетів в області та районах області ускладнило представлення в аудиторському звіті цієї інформації. Але, зважаючи на типовість функціональної діяльності структурних підрозділів ОДА, РДА та об'єднаних територіальних громад можна визначити наступні підходи щодо реалізації програми з оздоровлення та відпочинку дітей:

- Управлінням молоді і спорту Чернівецької ОДА здійснювалося фінансування видатків на придбання путівок на оздоровлення у оздоровчих закладах (переможцях торгів), видатків на переведення дітей на оздоровлення за кордоном;
- Департаментом освіти і науки Чернівецької ОДА фінансувалися видатки по обласних позашкільних оздоровчих закладах «Буковинка» та «Лунка» та таборі з денним перебуванням дитячому закладі праці та відпочинку «Наметовому містечку» Комунального закладу «Чернівецького обласного центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»;
- Управлінням освіти і науки Новоселицької РДА – кошти районного бюджету спрямовувалися на утримання дитячого оздоровчого табору «Позашкільний оздоровчо-виховний заклад «Калинка»», що знаходиться в його підпорядкуванні.
- Управліннями (відділами) освіти районних державних адміністрацій області здійснювалося фінансування видатків пов'язаних з придбанням путівок до закладів оздоровлення, видатків пов'язаних з організацією відпочинку у пришкільних таборах, таборах праці та відпочинку, наметових містечках(таборах).

При визначенні проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма, зазначалося про відсутність фінансування послуг з оздоровлення та відпочинку з державного бюджету за рахунок виділення путівок до державного підприємства України «Міжнародний дитячий центр «Артек».

Однак, як встановлено в ході дослідження, окрім коштів місцевого бюджету в досліджуваному періоді проводилося оздоровлення дітей області на підставі щорічних договорів, укладених з Мінсоцполітики та відповідно до порядку, затвердженого Мінсоцполітики за погодженням з Мінфіном за коштами державного бюджету та батьківських коштів, шляхом направлення дітей на оздоровлення та відпочинок до державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» (у **2015** році 286 путівок на суму 1318,4 тис. грн., з яких 1204,8 тис. грн. кошти державного бюджету та 113,6 тис. грн. батьківські кошти, у **2016** році 262 путівки на суму 1565,98 тис. грн. з яких 1204,8 тис. грн. кошти державного бюджету та 145,8 тис. грн. батьківські кошти, за **9 місяців 2017** року 188 путівок на суму 1372,5 тис. грн., з яких 1227,2 тис. грн. кошти державного бюджету та 145,3 тис. грн. батьківські кошти) та державного підприємства України «Міжнародний дитячий центр «Артек» (у 2016 році 85 путівок на суму 562,83 тис. грн. з яких 503,2 тис. грн. кошти державного бюджету та 59,6 тис. грн. батьківські кошти, за **9 місяців 2017** року 125 путівок на суму 1031,1 тис. грн., з яких 906,7 тис. грн. кошти державного бюджету та 124,4 тис. грн. батьківські кошти.

З міських бюджетів та бюджетів об'єднаних територіальних громад кошти, переважно виділялися на фінансування пришкільних таборів з денним перебуванням та частково на закупівлю путівок до стаціонарних оздоровчих закладів області, функціонування пересувних наметових таборів.

Найбільшу питому вагу в загальних витратах коштів районних бюджетів спрямованих на оздоровлення в стаціонарних таборах в 2015 році складала витрати по Чернівецькому міському бюджету 1403,00 тис. грн. (43%), Новоселицькому районному бюджету 505,4 тис. грн. (15,5%),

Сторожинецькому районному бюджету 283,3 тис.грн.(8,7%), Глибоцькому районному бюджету (199,9 тис.грн. (6,1%), Кіцманському районному бюджету 148,4 тис.грн. (4,6%).

В 2016 році найбільша питома вага припадала на оздоровлення в стаціонарних таборах дітей міста Чернівці 1652,6 тис. грн. (44,8%), Заставнівського району 396,0 тис.грн. (10,7%), Сторожинецькому району 281,7% (7,6%), Вижницького району 277,8 тис.грн.(7,5%), Новоселицького району 205,1 тис.грн. (5,6%).

За 9 місяців 2017 року спрямовано на оздоровлення з Чернівецького міського бюджету 3053,6 тис.грн. (51,5%), Новоселицького районного бюджету 641,2 тис.грн. (10,8%), бюджету Сторожинецької об'єднаної територіальної громади 199,9 тис.грн.(3,4%), Новодністровського міського бюджету 198,0 тис.грн.(3,3%), Кіцманського районного бюджету 194,1 тис.грн. (3,2%).

Найменше з місцевих бюджетів спрямовано на оздоровлення дітей з Герцаївського та Сокирянського районних бюджетів відповідно 35,5 тис. грн. та 36,0 тис. грн. в 2016 році та 1,1 тис. грн. та 41 тис. грн. за 9 місяців 2017 року.

Довідково. Функціонування таборів з денним перебуванням здійснюється на базі загальноосвітніх навчальних закладів або позашкільних навчальних закладів повністю за рахунок бюджетних коштів.

До 2015 року фінансування діяльності пришкільних таборів в оздоровчий сезон (витрат на харчування) здійснювалося спільно з регіональними відділеннями Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. З 2016 року Фондом кошти на ці цілі не виділялися. [35].

3.2. Оцінка результативних показників виконання Програм

Місцеві цільові програми є сукупністю науково-дослідницьких, проектних, промислових, соціально-економічних цілей і завдань задля досягнення певних продуктивних результатів у соціально-економічному розвитку територіально-адміністративної одиниці.

Оскільки, чинне законодавство України наділяє місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування повноваженням розробляти цільові програми Комплексна програма реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області в 2013-2015 роках та Комплексна програма оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки були затверджені рішеннями сесій Чернівецької обласної ради.

Однак, обидві з прийнятих Програм складені без урахування «Методичних рекомендацій щодо розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання» [24]. Зокрема, проблема на розв'язання якої спрямовані Програми, недостатньо обґрунтована, а саме відсутні статистичні дані за 5 останніх років та обґрунтування необхідності фінансування програми за рахунок коштів обласного та місцевих бюджетів у Програмі на 2013-2015 роки.

Для оцінки ефективності вкладень бюджетних коштів аудиторською групою проаналізовано результативні показники фінансової, статистичної та

оперативної звітності, які характеризують досягнення передбачених цілей, дані інформацій отриманих на направлені запити.

3.2.1 Показники затрат

За показниками визначеними додатками до Програм ресурсне забезпечення програм заплановано в сумі **47833,1** тис. грн. На здійснення заходів з оздоровлення та відпочинку дітей, розпорядниками коштів отримано та використано фінансування в сумі **42989,8** тис. гривень. (Таблиця 1).

Таблиця 1

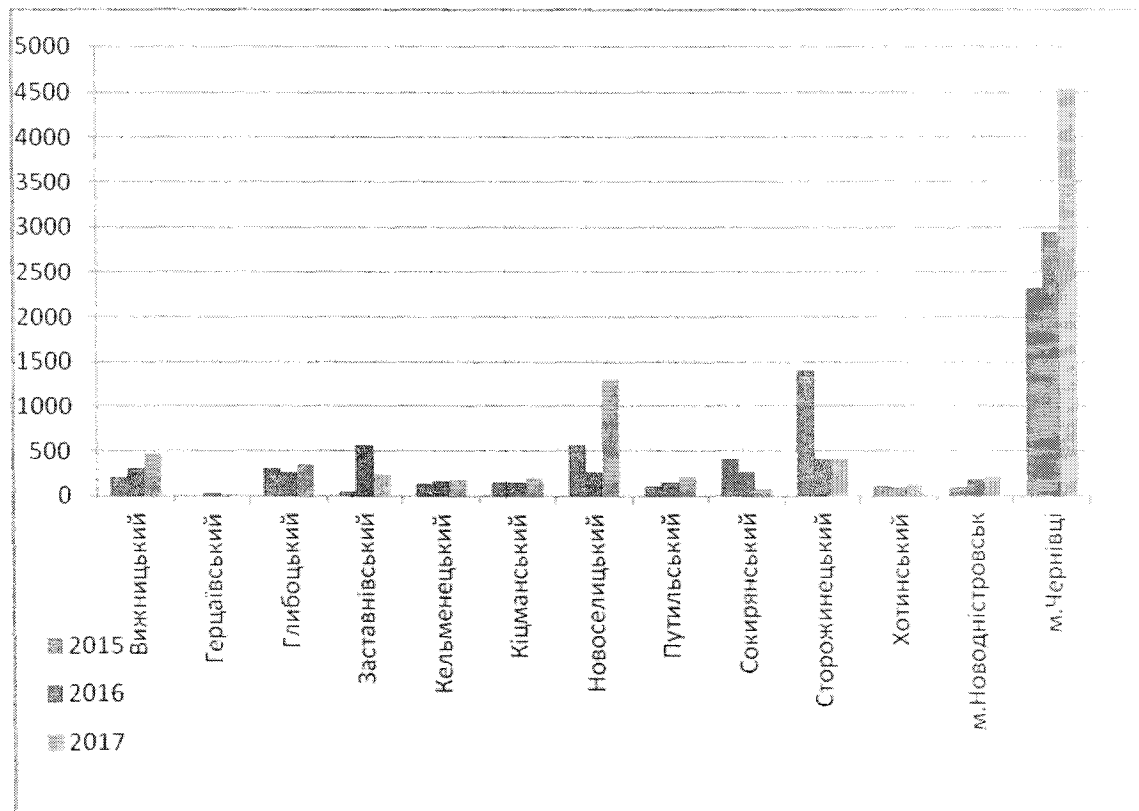
Ресурсне забезпечення Програм з оздоровлення та відпочинку дітей у періоді 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року

Обсяги коштів, передбачених залучити на виконання Програм	Досліджувані роки		
	2015	2016	2017
1. Обсяг ресурсів всього на рік визначений Програмами (тис. грн.)	11660	17188,8	18984,3
Обласний бюджет	8660	9629,0	10729,0
Місцевий бюджет	3000	7559,8	8255,3
2. Затверджено асигнувань, надійшло коштів та проведено видатків за звітний період року (тис. грн.)	12423,7	16019,3	14546,8
Обласний бюджет	6059,8	8364,0	5976,3
Місцевий бюджет	6363,9	7655,3	8570,5
3. Рівень спрямування коштів відносно передбачених Програмами (%)	106,5	93,2	76,6

Згідно з показниками затрат **фінансове забезпечення** виконання досліджуваних Програм впродовж 2015 року проводилось на рівні **близько 100 %** передбачених Програмою. В 2016 році рівень фінансового забезпечення виконання програми зменшився та склав 93,2% від ресурсного забезпечення визначеного Додатком до Програми, а впродовж 9 місяців 2017 року – виконаний на рівні **76,6 %**. Враховуючи, що оздоровлення та відпочинок за кошти обласного бюджету проводиться місцевими таборами лише в літній період та вимоги тендерного законодавства щодо терміну проведення торгів по закупівлі товарів, робіт і послуг можна припустити, що навіть у разі виділення фінансування умови для використання бюджетних коштів до кінця 2017 року надто складні.

Для більш наглядної демонстрації спрямування коштів місцевими бюджетами на оздоровлення та відпочинок, яке має тенденцію до зростання відобразимо дані отримані від управлінь освіти районів та об'єднаних територіальних громад у вигляді діаграми.

Діаграма 2. Динаміка спрямування коштів місцевих бюджетів Чернівецької області при виконанні Програми на 2016-2020 роки впродовж 2016-2017 років

Як видно з **діаграми 2** упродовж 2015 - 2017 років фінансування проведено майже на одному рівні лише по Хотинському та Кіцманському районах, на рівні меншому ніж за 2016 рік по Сокирянському, Заставнівському та Сторожинецькому районах. Практично зовсім не виділено коштів в 2017 році з Герцаївського районного бюджету.

Як видно з діаграми загальною тенденцією для окремих районів є вишукування можливостей для збільшення із року в рік обсягів фінансування на заходи з оздоровлення та відпочинку дітей. Так, значний зріст відбувся у м.Чернівці, м.Новодністрівську, Новоселицькому, Глибоцькому, Вижицькому, Путільському районах.

3.2.2 Показники продукту

В Комплексній програмі з оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки визначалися 5 показників продукту програми, а саме кількість дітей яким надано послуги з оздоровлення, кількість дітей яким надано послуги з відпочинку, кількість придбаних путівок на оздоровлення, кількість придбаних путівок на відпочинок, кількість заходів з оздоровлення. Оскільки, показники продукту по вказаній Програмі відмінні від показників продукту по *Комплексній програмі реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області на 2013-2015 роки* для аналізу показника продукту скористаємося даними про кількість оздоровлених дітей отриманими від Управління молоді та спорту Чернівецької ОДА, Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА та інформаціями отриманими від районних Управлінь

та відділів освіти та об'єднаних територіальних громад: щодо кількості дітей яким надано послуги з оздоровлення та відпочинку.

Фактичні дані про виконання показників продукту впродовж 2015-2017 років вказують на досить високий рівень виконання запланованих показників (таблиця 4).

Таблиця 4

**Дані про виконання показників продукту
у 2015-2017 роках**

Показники	2015 рік			2016 рік			2017 рік		
	план	факт	% виконання	план	факт	% виконання	план	факт (9 міс.)	% виконання
Кількість оздоровлених дітей, осіб	8000	16289	203,6	8300	21705	261,5	11540	21412	185,5
Кількість дітей охоплених відпочинком, осіб	40500	53450	132,0	45060	48077	106,7	44541	55380	124,3

З огляду на те, що Комплексною програмою [19] та нормативно-правовою базою, що регламентує оздоровлення та відпочинок дітей, передбачено першочерговість надання послуг дітям пільгових категорій та талановитим і обдарованим дітям, аудиторською групою зібрано необхідну інформацію про фактичну кількість оздоровлених за кошти обласного та місцевих бюджетів в розрізі пільгових категорій та проведено відповідний аналіз.

Враховуючи, що використання коштів на заходи з оздоровлення і відпочинку дітей здійснюється низкою виконавців різних сфер управління, інформація збиралась у кожного з них (таблиця 5).

Таблиця 5

**Дані зібрані аудиторською групою щодо виконання кількісних показників
програми
у 2015-2016 рр. та 9-ть місяців 2017 року**

Показники	2015	2016	відхилення відносно 2015 р.	2017 (9 місяців)	відхилення відносно 2016 р.
	Факт (осіб)	Факт (осіб)	(+, -)	Факт (осіб)	(+, -)
Загальна середньорічна кількість дітей, які отримали послуги з оздоровлення та відпочинку за кошти обласного та місцевого бюджетів	69739	69782	+12	76792	+7010
З них: Діти-пільгових категорій (Діти-сироти та позбавлені батьківського	21946	66154	+44208	71745	+5577

підкування діти-інваліди; діти з малозабезпечених, багатодітних та неповних сімей та ін.);					
Рівень охоплених послугами дітей пільгових категорій (%)	31,5	94,8	+63,3	93,4	-1,4
Діти, які не мають законодавчих пільг (осіб)	47793	3597	-44196	5047	+1433
Рівень охоплених послугами дітей, не віднесених до пільгових категорій (%)	68,5	5,2	-63,3	6,6	+1,4
Загальна середньорічна кількість оздоровлених дітей (за путівками до закладів позаміського типу).	16289	21674	+5385	21412	-293
Рівень оздоровлених дітей у загальній середньорічній кількості (%)	15,3	20,3	+5	20,0	-0,3
З них: Дітей пільгових категорій	6319	21398		21115	-297
Рівень охоплених послугами з оздоровлення дітей, віднесених до пільгових категорій (%)	5,9	20,0	+14,1	19,7	-0,3
Середньорічна кількість дітей, які отримали послуги відпочинку у т.ч.	53450	48077	-5373	55380	+7303
Рівень кількості дітей, які отримали послуги відпочинку (%)	50,1	45,0	-5,1	51,7	+6,7
З них: Дітей пільгових категорій	15627	44756	+29129	50630	+5874
Рівень охоплених послугами з відпочинку дітей, віднесених до пільгових категорій (%)	14,6	42,0	+27,4	47,3	+5,3

Порівняльний аналіз виконання впродовж 2015-2017 років показників продукту (дані таблиці 5) вказують на те, що на регіональному рівні за кошти обласного, районних бюджетів та коштів об'єднаних територіальних громад щорічно оздоровлювалось близько 70 тисяч дітей Буковини. При цьому, рівень охоплених оздоровленням та відпочинком дітей пільгових категорій коливався в досліджуваному періоді від 30 до 90 %. Значне зростання щодо кількості оздоровлених дітей відбувалося з 2016 року та продовжувало залишатися на досить високому рівні і в 2017 році. В той же час кількість дітей, які отримали послуги з відпочинку у 2016 році порівняно з 2015 зменшилася на 5373 дитини. В 2017 році ситуація з оздоровленням покращилася та мало місце збільшення кількості в порівнянні 2016 роком на 7303 дітей та в порівнянні з 2015 роком на 1930 дітей.

Водночас досить не врегульована обліком інформація стосовно дітей, які отримали послуги відпочинку (оскільки на них не виписуються путівки). Це стосується пришкільних таборів з денним перебуванням, праці і відпочинку, спортивно-оздоровчих і туристичних таборів, тощо.

Таким чином, зібрані аудиторською групою кількісні показники продукту використання коштів місцевих бюджетів на виконання обласних Програм щодо відпочинку дітей є орієнтовними.

Зважаючи на те, що незалежно від джерел фінансування оздоровча кампанія здійснюється на базі дитячих оздоровчих закладів, аудиторською групою додатково обрано **загальні показники продукту**, які не застосовувались організатором та виконавцем заходів з оздоровлення та

відпочинку дітей, це «кількість дитячих оздоровчих закладів, що надавали послуги оздоровлення та відпочинку» та «потужність мережі дитячих оздоровчих закладів».

Для більш об'єктивного аналізу цього показника продукту застосовано метод розмежування типів закладів за видами послуг, а саме: на оздоровчі заклади (позаміські) та заклади відпочинку (пришкільні з денним перебуванням, табори праці та відпочинку, наметові табори (містечка)).(Таблиця 6).

Таблиця 6

Динаміка кількості закладів, які мали можливість надавати послуги з оздоровлення та відпочинку дітей за період 2015-2017 роки

Заклади з оздоровлення та відпочинку	2015 рік	2016 рік	Відхилення відносно попереднього року (+, -)	2017 рік	Відхилення відносно попереднього року (+, -)
ВСЬОГО з них:	149	146	-3	125	-21
Оздоровчі у т. ч.	13	13	-	12	-1
позаміські оздоровчі	13	13	-	12	-1
Відпочинку у т.ч.	136	133	-3	113	-20
Пришкільні з денним перебуванням	121	120	-1	104	-16
Праці і відпочинку	6	4	-2	2	-2
Наметові містечка	9	9	-	7	-2

Таким чином, в 2017 році відбулося зменшення кількості закладів оздоровчого напрямку, зокрема позаміського типу (на 1 одиницю, або на 8%). Суттєве зменшення відбулося і по закладах відпочинку на 3 у 2016 році та 20 одиниць у 2017 році, переважно за рахунок пришкільних таборів з денним перебуванням та наметових містечок.

Таблиця 7

Динаміка потужності закладів, які надавали послуги з оздоровлення та відпочинку дітей за період 2015-2017 роки

Заклади з оздоровлення та відпочинку	2015 рік	2016 рік	Відхилення відносно попереднього року (+, -)	2017 рік	Відхилення відносно попереднього року (+, -)
ВСЬОГО з них:	21174	18671	-2503	9894	-8777
Оздоровчі у т. ч.	8775	9115	+340	1725	-7390
позаміські оздоровчі	8775	9115	+340	1725	-7390

Відпочинку т.ч.	у	12699	9556	-3143	8169	-1387
Пришкільні з денним перебуванням		11634	8556	-3078	7144	-1412
Праці і відпочинку		229	119	-110	53	-66
Наметові містечка		836	881	+45	972	+91

Як видно з Таблиці 7 впродовж 2015-2016 років відбувалося зменшення потужностей закладів з оздоровлення та відпочинку на 2503 місця. Це було зумовлено зменшенням потужностей закладів відпочинку на 3143 місця та незначним (на 340 місць) збільшенням потужностей закладів оздоровлення. Впродовж 2016-2017 років відбувалося зменшення потужностей закладів оздоровчого напрямку які надавали послуги з оздоровлення та відпочинку дітей за бюджетні кошти, зокрема позаміського типу (на 7390 місць, або 47 %). Зменшення відбулося і по закладах відпочинку на 1387 місць, переважно за рахунок пришкільних таборів з денним перебуванням та таборів праці і відпочинку.

3.2.3 Показники ефективності

Оцінку ефективності використання коштів обласного та місцевих бюджетів, спрямованих на оздоровлення та відпочинок дітей проведено за критерієм середні витрати бюджетних коштів на оздоровлення (відпочинок) однієї дитини.

Показники, зображені в таблиці 8, вказують на рівень продуктивності, який вдалося досягнути. Зокрема, збільшення у 2016 році витратної частини фінансових ресурсів на 1 особу у порівнянні з 2015 роком проте зменшення даного показника у 2017 порівняно з 2016 роком.

Таблиця 8

Показники продуктивності виконання бюджетних програм з оздоровлення та відпочинку дітей за кошти обласного та місцевих бюджетів у 2015-2017 роках

Показник	Роки		
	2015	2016	9 міс. 2017
Загальна сума виділених коштів на оздоровлення та відпочинок (тис. грн.)	12423,7	16019,3	14546,8
Загальна кількість дітей, що отримали послуги з оздоровлення та відпочинку (осіб)	69739	69751	76792
Продуктивність оздоровчої кампанії (тис. грн.)	0,178	0,23	0,189

Порівняльний аналіз показників продуктивності вказує на те, що досить продуктивно використовувались кошти місцевого бюджету, в 2016 порівняно з 2015 роком, оскільки коефіцієнт продуктивності зріс на 0,052 тис. грн. (0,23 тис. грн. у 2016 році порівняно з 0,178 у 2015 році).

Натомість, показник продуктивності використання коштів у 2017 році зменшився у порівнянні з показником продуктивності 2016 року, що в умовах постійно зростаючої інфляції може свідчити про зниження якості отримуваних під час оздоровчої кампанії послуг.

Крім того, зібрана аудиторською групою на прикладі окремих районів області інформації щодо фактичних витрат на 1 дитину вказують на відхилення в той чи інший бік від загальнообласних показників. (таблиця 9).

Таблиця 9

Показники середніх витрат на оздоровлення та відпочинок 1 дитини впродовж 2015-2017 років за даними зібраними аудиторською групою по окремих районах Чернівецької області

Регіон	Загальна сума виділених коштів на оздоровлення та відпочинок (тис. грн.)			Загальна кількість дітей, що отримали послуги з оздоровлення та відпочинку (осіб)			Середня вартість оздоровлення та відпочинку 1 дитини (тис. грн.)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Кельменецький	137,0	159,3	73,3	266	285	122	0,515	0,559	0,599
Новоселицький	571,5	262,1	650,7	835	800	436	0,684	0,327	1,492
Сокирянський	402,5	240,9	71,6	2330	1710	96	0,173	0,141	0,745
Хотинський	99,9	85,1	92	247	4529	3871	0,404	0,019	0,024
Заставнівський	48,4	567,3	419,65	60	1575	711	0,807	0,36	0,59
Глибоцький	199,8	229,5	283,0	4391	269	360	0,045	0,853	0,786
Вижницький	200	277,8	346	5499	3957	2385	0,036	0,116	0,145
м. Чернівці	2325,8	2948,3	4531,6	4240	4086	4185	0,548	0,721	1,083
м.Новодністровськ	88,2	178,9	198,0	903	948	993	0,097	0,189	0,199

Як видно з таблиці 9, в окремих районах фактичні показники середніх витрат на оздоровлення 1 дитини значно нижчі за середні по області. Зазначене вказує на те, що економність витрачання коштів досягалася завдяки закупівлі путівок до дитячих оздоровчих закладів за ціною нижчою за планову, а також що окремими районами витрати на відпочинок проводилися у дуже незначних обсягах, а враховуючи значну кількість таких послуг у цих районах

це вплинуло на середні витрати на оздоровлення та відпочинок, що склалися в області.

В різних районах середні витрати на 1 дитину коливались від 0,024 тис. грн. (Хотинський район) до 0,853 тис. грн. (Глибоцький район), звичайно, що це залежить від фінансових можливостей того чи іншого бюджету району, але водночас привертає увагу на наявність проблеми у забезпеченні рівності дітей в отриманні якісних послуг відпочинку.

3.2.4. Показники якості

Оцінити якість використання коштів місцевих бюджетів на оздоровлення та відпочинок дітей загалом досить складно із-за недосконалості складання Програм оздоровлення та відпочинку дітей, в яких дуже обмежено визначено планові показники якості. Так, у Програмі на 2013-2015 роки показником якості визначено «Збільшення кількості дітей, оздоровлених за рахунок коштів місцевих бюджетів» та доведення цифри до 7150 дітей, а в Програмі на 2016-2020 роки зазначено показниками якості «Питома вага дітей, охоплених оздоровленням у загальній кількості дітей шкільного віку в регіоні» та «Питома вага дітей, охоплених відпочинком у наметових містечках, у загальній кількості дітей шкільного віку». При цьому, незрозумілим є визначення останнього показника показником якості Програми, оскільки питома вага дітей охоплених відпочинком у наметових містечках по області є незначною (836, 881, 972) так само як і кількість діючих у досліджуваному періоді наметових містечок (9, 9, 7) яка має тенденцію до зменшення.

В таблиці 10 наведено показники якості, які були визначені аудиторською групою, як такі що можуть бути спільними для більш повної оцінки якості виконання обох Програм.

Таблиця 10

Дані щодо оздоровлення та відпочинку дітей впродовж оздоровчих кампаній 2016-2017 років

Показники якості	2015			2016			9 місяців 2017		
	План	Факт	%	План	Факт	%	План	Факт	%
Кількість дітей оздоровлених за рахунок коштів місцевих бюджетів (осіб)	8000	16289	203,6	8300	21674	261,1	11540	21412	185,5
Відсоток кількості оздоровлених дітей у співвідношенні до загальної кількості дітей шкільного віку (%)	7,5	15,3	-	7,8	20,3	-	10,8	20,0	-
Загальна кількість дітей пільгових	6133	6319	103,0	7500	21398	285,3	6455	21115	327,1

категорій, забезпечених послугами оздоровчих закладів (осіб), з них:									
Відсоток кількості оздоровлених дітей пільгової категорії у співвідношенні до загальної кількості дітей шкільного віку (%)	5,7	5,9	-	7,0	20,0	-	6,0	19,7	-
Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (осіб)	903	903	100	883	883	100	860	798	92,8
Кількість дітей інвалідів (осіб)	600	488	81,3	560	592	105,7	690	860	124,6
Кількість дітей з багатодітних та малозабезпечених дітей (осіб)	19871	9885	49,7	11496	30485	265,2	11840	29797	251,7
Кількість дітей потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи (осіб)	584	243	41,6	165	137	83,0	98	141	143,9
Кількість дітей військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час службових обов'язків (осіб)	8	9	112,5	8	0	0	6	0	0
Кількість дітей, які перебувають на диспансерному обліку (осіб)	2500	3312	132,5	5800	16595	286,1	6990	18167	259,9
Кількість талановитих та обдарованих дітей (осіб)	5044	5171	102,5	5242	14496	276,5	5287	20609	389,8
Кількість дітей агропромислового комплексу та соціальної сфери села (осіб)	7313	1935	26,5	1100	600	54,5	154	450	292,2

Кількість дітей внутрішньо переміщених осіб	326	212	65,0	180	220	122,2	120	118	98,3
Кількість дітей батьки яких загинули або беруть участь в АТО	300	471	157	1240	913	73,6	2017	805	39,9

До показників якості віднесено рівень забезпечення послугами оздоровчих закладів запланованої кількості дітей у розрізі категорій, а також рівень забезпечення послугами оздоровчих закладів пільгових категорій дітей із загальної кількості дітей шкільного віку.

За звітами Управління молоді та спорту Чернівецької ОДА у 2015 році **рівень загального показника якості становив 203,6 %** (заплановано оздоровити 8000 дітей різних пільгових категорій фактично забезпечено послугами 16289 осіб).

Натомість, в розрізі окремих категорій дітей, заплановані показники якості виконано із суттєвими відхиленнями:

- не забезпечено виконання показників якості щодо оздоровлення дітей пільгових категорій (дітей-інвалідів – 81,3 % (оздоровлено 488 з 600 запланованих), дітей з багатодітних та малозабезпечених дітей – 49,7 % (оздоровлено 9885 з 19871 запланованих), дітей потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи 41,6 % (оздоровлено 243 з 584 запланованих), дітей внутрішньо переміщених осіб 65% (оздоровлено 212 з 326 запланованих)), тобто дітей, які згідно із законодавством та нормативно-правових актів віднесені до основних пільгових категорій соціально незахищеної верстви населення.

У 2016 та 2017 роках **рівень загального показника якості становив** відповідно 261,1 % (оздоровлено 21674 з 8300 запланованих) та 185,5% (оздоровлено 21412 з 11540 запланованих).

Однак, у вказані періоди такий високий відсоток перевиконання зумовлений значним перевиконанням показників якості по оздоровленню дітей, які відповідно до законодавства та нормативно-правових актів не віднесені до пільгових категорій соціально незахищеної верстви населення (талановитих та обдарованих дітей (276,5 та 389,8 %), дітей, які перебувають на диспансерному обліку (286,1 та 259,9%), дітей працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери (292,2 %) у 2017 році.

За результатами оцінки виконання результативних показників Програм можна зробити наступні висновки

Упродовж 2015 - 2017 років на виконання Комплексних програм з оздоровлення та відпочинку дітей загалом спрямовано з обласного та місцевих бюджетів майже 43 млн. грн. бюджетних коштів. Фінансове забезпечення оздоровчої кампанії з обласного та місцевих бюджетів було практично однаковим (47 % з обласного та майже 53% з місцевих бюджетів), хоча при затвердженні Програм співвідношення мало становити практично 50% на 50%.

Обсяги, виділених фінансових ресурсів з обласного та місцевих бюджетів на забезпечення оздоровчої кампанії щороку збільшувались в середньому в 1,1-1,4 рази. Лише в 2017 році обсяги фінансових ресурсів виділених і спрямованих на заходи з оздоровлення і відпочинку дітей з обласного бюджету зменшилися порівняно з 2016 роком в 1,4 рази, або на 2387,6 тис. гривень.

В жодному з досліджуваних років не вдалося досягти стовідсоткового забезпечення оздоровчими послугами всіх категорій дітей пільгових категорій, при цьому спостерігається тенденція до зниження рівня і кількості оздоровлених дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування з 100% у 2015 та 2016 роках до 92,8% у 2017 році (оздоровлено 798 з 860 запланованих), дітей батьки яких загинули, або беруть участь в АТО з 157 % у 2015 році до 39,9% у 2017 році (оздоровлено 805 з 2017 запланованих), дітей військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час службових обов'язків з 112,5% у 2015 році до 0 % у 2016 та 2017 роках(з запланованих 8 та 6 дітей не оздоровлено жодного), дітей внутрішньо переміщених осіб з 122,2% у 2016 році до 98,3% у 2017 році(оздоровлено 118 з 120 запланованих).

Послуги з оздоровлення та відпочинку дітей в області здійснювалися в досліджуваному періоді переважним чином в пришкільних таборах з денним перебуванням, питома вага яких у загальній кількості закладів, які надавали послуги з оздоровлення та відпочинку складала відповідно (81,2%, 82,8%, 86,7%) та має тенденцію до зростання. В області відмічається тенденція до зменшення кількості закладів оздоровлення та відпочинку дітей яких у 2015-2017 роках налічувалося відповідно 149, 145, 120.Зменшилася і кількість місць у таких закладах 21174,18671, 9894.

За якістю, загальна структура наданих послуг виглядає таким чином, що близько 17-35 % припадає на кількість оздоровлених дітей у стаціонарних закладах заміського типу (у 2015 році - 6908 осіб, у 2016 році 9115 осіб, 2017 році - 1725 осіб), і 83-65 % - на кількість дітей, що отримали послуги відпочинку (12699 осіб у 2015 році, 9556 у 2016 році і 8169 осіб у 2017 році).

Тобто, відбувається трансформація послуг із більш якісних оздоровчих до менш затратних відпочинкових у пришкільних таборах з денним перебуванням.

На підставі викладеної інформації аудиторською групою визначено наступну проблему аудиту: **Чому на фоні постійного застосування органами влади заходів, направлених на поліпшення стану реалізації прав дітей на оздоровлення та відпочинок, збільшення обсягів фінансування, третина дітей шкільного віку не отримали послуги з оздоровлення та відпочинку, мережа дитячих оздоровчих закладів зменшується, їх матеріально-технічна база не оновлюється.**

РОЗДІЛ IV. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У ході проведення аудиторського дослідження розглянуто наступні гіпотези щодо існування проблеми аудиту:

***Гіпотеза 1.** Незабезпечення повною мірою пропорційності розподілу послуг з оздоровлення створює різний рівень доступності до послуг з*

оздоровлення дітей за рахунок коштів обласного бюджету для різних територій (районів і міст обласного значення).

Згідно п.2 *Порядку підбору та направлення дітей до закладів оздоровлення та відпочинку за кошти обласного бюджету* (Додаток 1) до Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки кількість путівок до закладів оздоровлення та відпочинку області та України розподіляється управлінням молоді та спорту Чернівецької обласної державної адміністрації між районами та містами обласного значення пропорційно чисельності дітей шкільного віку, які мешкають на відповідній території. Даний принцип був дотриманий при формуванні Відповідальним виконавцем планових розподілів, що підтверджено встановленими квотами для районів області.

Однак, як встановлено в ході проведення аудиторського дослідження при виконанні Програми розподіл послуг з оздоровлення та відпочинку відбувався по районах не пропорційно чисельності дітей шкільного віку, що призвело до того, що в окремих районах діти шкільного віку мали меншу можливість отримати відповідні послуги за рахунок коштів обласного бюджету порівняно з дітьми з інших районів області, що спеціалістами Управління молоді і спорту пояснено, як наслідок відмови районів в отриманні ними путівок.

Так, у 2016 році, отримання послуг з оздоровлення за рахунок коштів обласного бюджету у співвідношенні до чисельності дітей шкільного віку було найвищим по Новоселицькому району 6,2%, по Сокирянському району рівень склав 2,1%, на рівні (1,6% -1,9%) отримали послуг діти м.Чернівці, Кіцманського, Заставнівського, Глибоцького, Герцаївського та Сторожинецького районів. На рівні 1,4%-1,5% забезпечені путівками діти по Кельменецькому, Хотринському, Вижницькому районах. Забезпечення путівками за рахунок коштів обласного бюджету дітей м.Новодністровська проведено лише на рівні 0,5%.

В той же час в 2016 році найвищий рівень оздоровлення дітей шкільного віку за рахунок коштів місцевих бюджетів досягнуто по м.Новодністровську 3,9% (40 з 1028), Заставнівському району 3,2% та м.Чернівці 2,2%.

На рівні 1,4%-1,8 % отримали послуг з оздоровлення у співвідношенні до чисельності дітей шкільного віку по Глибоцькому, Вижницькому та Путильському районах. Менше 1 % оздоровлено за рахунок коштів районних бюджетів по Сторожинецькому, Кельменецькому, Кіцманському, Сокирянському, Новоселицькому, Хотинському та Герцаївському районах.

Рівень забезпечення путівками в 2017 році за рахунок обласного бюджету також не був пропорційним чисельності дітей шкільного віку по районам.

Так, найвищим був рівень оздоровлення за рахунок обласного бюджету у співвідношенні до загальної чисельності дітей шкільного віку по Сторожинецькому району 3,8%, Путильському 3,2%, Герцаївському 2,9%, Вижницькому 2,9%, Сокирянському 2,8%, Глибоцькому 2,6%, Заставнівському 2,4%, Кіцманському 2,0%.

Дещо менший відсоток забезпечення за рахунок коштів обласного бюджету був по м.Чернівці 1,7%, Хотинському району 1,3%. Менше 1% дітей

оздоровлено за рахунок коштів обласного бюджету по м.Новодністровську 0,3% та Новоселицькому району 0,4%.

В цілому показники продукту з оздоровлення по області в основному досягнуті за рахунок районних та міських бюджетів, оскільки забезпечення з обласного бюджету оздоровлення дітей було нижчим в порівнянні з районними та міськими бюджетами, при тому, що Комплексна програма передбачала паритетне фінансування (приблизно 50 на 50 відсотків).

Таким чином, відсутність контролю при відборі та направленні дітей на оздоровлення призвело до того, що діти які проживали на різних територіях (районах) області та містах мали різний рівень доступності до послуг з оздоровлення.

Гіпотеза 2. Недоліки при підборі та направленні дітей до закладів оздоровлення та у закордонні поїздки призводить до зменшення можливості отримати відповідні послуги для дітей цільової групи на яку розрахована Програма

Аудиторською групою проаналізовано дотримання п.4 Порядку підбору та направлення дітей до закладів оздоровлення та відпочинку за кошти обласного бюджету (далі-Порядку), яким визначено, що «Дитина має право лише один раз на рік на забезпечення путівкою до закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного, обласного та місцевого бюджетів (не враховуючи пришкільні табори, табори праці та відпочинку, наметові містечка». В результаті встановлено ряд випадків недотримання вимог Порядку, в частині оздоровлені протягом року одних і тих же дітей як за рахунок коштів місцевих бюджетів (районних, міських), так і за рахунок коштів обласного бюджету.

Згідно списків, сформованих відповідальними працівниками *Вишницького району*, та наданими до Управління молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації в 2015-2016 роках отримали подвійно послуги з оздоровлення 5 дітей на суму **12,6** тис. гривень.

Так само, в ході аудиторського дослідження встановлено випадок оздоровлення спочатку в квітні 2015 року за рахунок коштів державного бюджету дитини з *Сторожинецького району* (Бічер Вікторії Віталіївни 2003 р.н) в ДПУДЦ «Молода гвардія», а пізніше в липні 2015 року за рахунок коштів обласного бюджету в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку «Дністер плюс», на що спрямовано **2,2** тис. гривень., що також суперечить вимогам п.4 Порядку.

За цих умов відсутність єдиної бази обліку дітей для обміну даними між учасниками оздоровчої кампанії про їх оздоровлення, у тому числі дітей пільгових категорій спричиняє в деякій мірі неурегульовану і неконтрольовану ситуацію, і є передумовою для їх неодноразового охоплення послугами, в той час як інші діти які мають право на них, ці послуги не отримують.

Передбачена Державною програмою відпочинку та оздоровлення дітей на період до 2008 року, затвердженою постановою КМУ від 16 січня 2003 року № 33, розробка у 2003 році Методики обліку дітей, охоплених різними формами відпочинку і оздоровлення дітей, до цього часу не завершена.

У спілкуванні із **працівниками відповідального виконавця** заходів з оздоровлення і відпочинку дітей з'ясовано, що кожен із учасників оздоровчої

кампанії, переважним чином на місцевому (районному, міських) рівнях, володіє інформацією про контингент дітей пільгових категорій для подальшого їх підбору та направлення до оздоровчих закладів.

В той же час, жодним із учасників Програми не створено інформаційну базу персонального обліку дітей, які отримали оздоровчі послуги. Також нормативно не визначено механізм інформаційного обміну даними про оздоровлення тієї чи іншої дитини впродовж оздоровчої кампанії. **Все це створює передумови для неодноразового оздоровлення за рахунок різних джерел бюджетного фінансування одних і тих же дітей впродовж оздоровчої кампанії, тоді як інші діти, у тому числі пільгових категорій, не забезпечуються оздоровчими послугами можливо жодного разу впродовж шкільного віку.**

Також, аналізуючи виконання Комплексних програм встановлено ряд випадків оздоровлення за рахунок коштів обласного бюджету дітей вікових категорій, відмінних від визначеної п.3 Програми.

Так, наприклад були надані послуги з оздоровлення 44 дітям, які на час отримання путівки ще не досягли 7 річного віку. Зокрема в 2015 році оздоровлено 7 таких дітей (Вижницького, Сторожинецького, Герцаївського, Новоселицького районів), в 2016 році – 13 дітей (Сторожинецького, Глибоцького, Хотинського районів та м.Чернівці) та за 9 місяців 2017 року 23 дітей (Вижницького, Сторожинецького, Хотинського, Кіцманського, Путильського районів та м.Чернівці).

На оздоровлення зазначених дітей в досліджуваному періоді спрямовано коштів обласного бюджету в сумі **82,8** тис. гривень.

Відповідно до ст.13 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» «Діти віком від 4 до 7 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку разом з батьками або іншими законними представниками». Таким чином, направлення зазначених дітей на оздоровлення без супроводу батьків, або законних представників суперечить вимогам ст.13 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» і створює небезпеку при їх перебуванні на оздоровленні.

Також, під час збору інформації для проведення аудиту щодо використання коштів місцевих бюджетів в *Управлінні молоді та спорту Чернівецької міської ради* [29] встановлено 2 випадки оздоровлення у 2015 році в пансіонаті з лікуванням матері і дитини «Зелені пагорби» дітей у віці старше 18 років на що спрямовано **5,0** тис. грн. коштів міського бюджету.

Спрямування коштів на оздоровлення дітей вікових категорій відмінних від визначених Програмою зумовлює меншу можливість на отримання цих послуг дітьми, які відповідно з визначеними у Комплексній програмі нормами мали на це право.

Також, в ході проведення аудиту встановлено **випадки перевищення мінімально встановлених нормативів кількості супроводжуючих при виїзді організованих груп дітей на оздоровлення за кордон.**

Наприклад, у 2015 та 2016 роках на запрошення Республіки Польща Управлінням молоді і спорту Чернівецької міської ради було організовано поїздку двох груп дітей, батьки яких загинули, чи задіяні в антитерористичній операції на сході України у дитячому таборі «GALSLAWICE». Супроводження

груп в кількості 30 та 23 дітей відповідно здійснювало 5 та 3 осіб, тоді як постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 р. N 1184 [13] згідно з встановленим п.70 нормативом кількість супроводжуваних осіб, враховуючи кількість супроводжуваних дітей, могла б становити 4 та 2 особи. Тобто, кошти міського бюджету могли бути спрямовані на інші видатки з оздоровлення.

Таким чином, на оплату проїзду та страхування супроводжуваних осіб неефективно використано кошти відповідно в сумах 2,1 тис. грн. та 2,9 тис. гривень.

Довідково: Згідно даних Управління освіти Чернівецької міської ради кількість дітей учасників антитерористичної операції в 2015 році складала 226 осіб, з яких забезпечено оздоровчими послугами 205, або 90,7%. В 2016 році з 649 з яких оздоровлено 325, або 50%.

Вищевказані факти свідчать про недотримання вимог Програми при підборі дітей для направлення їх на оздоровлення та мало наслідком зменшення можливості отримання послуг з оздоровлення дітьми з цільової групи, на яку розрахована Програма.

Гіпотеза 3. Низький рівень матеріально-технічної бази оздоровчих закладів області, не проведення цими закладами належної роботи з його покращення негативно впливає на якість послуг з оздоровлення дітей.

Однією з найважливіших характеристик роботи з оздоровлення дітей є якість послуг з оздоровлення.

Аудиторським дослідженням встановлено, що якість зазначених послуг, які надавалися оздоровчими закладами області, не задовольняє батьків і є нижчою ніж у сусідніх регіонах.

Так, біля 70 % опитаних в ході проведеного анкетування батьків дітей, які оздоровлювалися в позаміських таборах області, основним із недоліків вважають умови проживання, 16 % якість харчування та по 7% відповідно організацію дозвілля дітей та медичну допомогу. Анкетування дітей, які оздоровлювалися в позаміських оздоровчих закладах Чернівецької області показало, що 70 % вважають недоліком умови проживання, 64% кількість і якість харчування, 37% відсутність пляжів та зон відпочинку, 27% роботу вихователів та медперсоналу.

Отже, як видно з проведеного опитування, умови проживання, тобто матеріально-технічна база закладів, є одним із значущих недоліків який формував думку про неналежну якість отримуваних послуг.

Проведеним дослідженням встановлено, що в Чернівецькій області за період з 01.01.2015 року по 30.09.2017 року серед 7-ми позаміських закладів оздоровлення та відпочинку, які брали участь у відкритих торгах, щодо закупівлі послуг з оздоровлення та відпочинку дітей був лише 1 позаміський заклад оздоровлення та відпочинку комунальної форми власності, якому за результатами атестації присвоєно І категорію, а саме Позашкільний оздоровчо-виховний заклад "Калинка", який був учасником тендерної процедури та переможцем по окремих лотах у 2015 та 2016 роках.

Взявши до уваги дані Загальнодержавного реєстру закладів оздоровлення України можна побачити, що в областях з якими межують

окремі райони Чернівецької області, а саме в **Івано-Франківській області** є загалом **10** позаміських закладів оздоровлення та відпочинку і закладів санаторного типу яким за результатами атестації присвоєно I та вищу категорії, **в Тернопільській області - 6** позаміських закладів оздоровлення та відпочинку яким за результатами атестації присвоєно I категорію; **в Хмельницькій області - 5** позаміських закладів оздоровлення та відпочинку і закладів санаторного типу, яким за результатами атестації присвоєно I та вищу категорії.

Для прикладу: Поруч із Чернівецькою областю розташовані Позаміський заклад оздоровлення та відпочинку "Перлина Придністров'я" комунальної форми власності, якому за результатами атестації присвоєно I категорію, потужністю закладу -180 чол., заклад санаторного типу Дитячий лікувально-оздоровчий комплекс "Сокіл" з вищою категорією, державної форми власності потужністю 400 чол.; Позаміський заклад оздоровлення та відпочинку "Лімниця" Івано-Франківської міської ради Івано-Франківської області комунальної форми власності, I категорія, потужністю – 175 чол., Спортивно-оздоровчий комплекс "Смерічка" Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника державної форми власності, I категорія, потужністю – 300 чоловік. [46]

Окрім того, в ході проведеного дослідження встановлено, що заклади з інших областей маючи **вищу категорію атестації, пропонували меншу ціну пропозиції.**

Так, у **Хмельницькій області** в Позаміському закладі оздоровлення та відпочинку «Калинівка» комунальної форми власності, якому за результатами атестації присвоєно I категорію, вартість ліжко-дня у 2016 році складала - **117,61** грн., що є менше за пропозиції подані окремими учасниками закупівель Чернівецької області в т.ч. тих, що стали переможцями за окремими лотами.

*Наприклад: в 2016 році по лоту №1 з вартістю ліжко-дня **123,00** грн. визначено переможцем Приватне підприємство оздоровчий комплекс «Дністер плюс»(II категорії), по лоту №7 з вартістю ліжко-дня **130,00** грн. визначено переможцем пансіонат «Черемош» ДП Чернівцітурист (II категорії), по лоту №5 з вартістю ліжко-дня 120,00 грн. визнано переможцем Дитячий пансіонат «Вербиченька» (II категорії).*

Як вважають **58%** опитаних **фахівців, що займалися організацією оздоровлення дітей**, головним чинником, що має негативний вплив на якість послуг є відсутність належного матеріально-технічного забезпечення закладів оздоровлення.

Таким чином, одним з основних факторів якості послуг з оздоровлення дітей є рівень матеріально-технічної бази оздоровчих закладів. В той же час, по переважній більшості оздоровчих закладів області він є низьким.

Більшість дитячих оздоровчих закладів області збудовано ще в минулому столітті, а тому мають майже стовідсоткову зношеність та у них протягом десятиріч не проводилися капітальні ремонти. Стан матеріально-технічної бази оздоровчих закладів у багатьох випадках не відповідає сучасним вимогам, створює передумови до припинення експлуатації цих закладів. Не

здійснюється реконструкція і капітальний ремонт для покращення умов функціонуючих цих закладів.

Проведеним аудиторською групою дослідженням встановлено, що із 6 оздоровчих закладів, якими надано відповідь на направлені запити, 5 мають будівлі термін експлуатації яких 30 і більше років, 1 заклад – дитячий оздоровчий табір «Водограй» при УМВС України в Чернівецькій області має будівлі терміном експлуатації менше 10 років експлуатації, але в оздоровленні дітей області, крім оздоровлення дітей працівників УМВС України в Чернівецькій області табір участі не приймав.

Як показало дослідження з місцевих бюджетів на проведення капітальних ремонтів та реконструкцію закладів оздоровлення, що могло б призвести до покращення їх матеріально-технічної бази, кошти не виділялися.

Для прикладу, потреба в проведенні капітальних ремонтів в пансіонаті з лікуванням матері та дитини «Зелені пагорби» та позашкільному оздоровчому закладі «Буковинка», які відносяться до комунальної форми власності відповідно Вижницького району та фінансується Департаментом освіти Чернівецької ОДА [40], складає, відповідно до отриманої від адміністрації цих закладів інформації, 1180,00 тис. грн., але протягом 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року кошти на ці цілі не виділялися.

Не задовольняється так само потреба в медичному обладнанні.

Для прикладу, в пансіонаті з лікуванням матері та дитини «Зелені пагорби», при потребі в медичному обладнанні в кількості 10 одиниць на суму 300,00 тис. грн. коштів на протязі досліджуваного періоду не було виділено та обладнання зовсім не закуплено. Так само, не закуповувалося медичне обладнання по дитячому позашкільному оздоровчому табору «Калинка».

Виділення коштів на проведення поточних ремонтів та придбання окремих предметів, які покращували б стан побутових умов закладів, є незначним.

Приміром, по пансіонату з лікуванням матері і дитини «Зелені пагорби» в 2016 році витрати на поточний ремонт та знос МШП становили 4%. Заклади комунальної форми власності Обласний позашкільний оздоровчо-виховний заклад «Буковинка» та позашкільний оздоровчий виховний заклад «Лунка» у вартості оздоровчих послуг передбачали та провели адміністративно-господарські витрати в середньому на рівні 2-3%.

Єдиний випадок проведення роботи з істотного покращення умов перебування дітей в закладах оздоровлення мав місце лише по **дитячому позашкільному оздоровчому табору «Калинка»**, який є комунальною власністю Новоселицького району [30]. При отриманих доходах від реалізації путівок на оздоровлення в 2015 році на суму зверх 1 млн. грн. спрямовано на поточний ремонт та придбання обладнання близько 190 тис. грн. (або 19 %). В 2016 році при отриманому доході зверх 1,2 млн. грн., спрямовано на поточний ремонт та придбання обладнання близько 200 тис. грн. (або 17 %).

Таке спрямування коштів мало певний вплив на те, що при проведенні чергової атестації закладу у 2016 році він був атестований як заклад I категорії.

Слід зазначити, що оздоровчі заклади області економічно не мотивовані покращувати власну матеріально-технічну базу, оскільки існуюча система закупівлі послуг з оздоровлення організована таким

чином, що майже всі ці заклади щорічно отримують замовлення на оздоровчі послуги незалежно від їх якості.

Зокрема, цьому сприяло те, що в документації з конкурсних торгів місцем надання послуг зазначалася Чернівецька область. Це не давало можливість розглядати інші альтернативні пропозиції, які могли бути запропоновані закладами оздоровлення та відпочинку інших областей України з більш високою категорією атестації.

Крім того, оздоровчі заклади ставали переможцями торгів за окремими лотами тих же тендерних процедур, надаючи різні цінові пропозиції, змінюючи їх у різних лотах шляхом коригування статей витрат (калькуляцій).

Для прикладу: у 2016 році проведено відкриті торги по закупівлі послуг з оздоровлення та відпочинку дітей в закладах оздоровлення Чернівецької області загальною очікуваною вартістю – 3600,00 тис. гривень.

Зокрема, один із учасників державних закупівель - Пансіонат з лікуванням матері і дитини "Зелені пагорби" по різних лотах подав різну кінцеву пропозицію вартості однієї путівки, а саме: по Лоту №2 – 220 шт. пропозиція вартості однієї путівки 2339,19 грн., по Лоту №3 (217 шт.) – 2418,99 грн., по Лоту №4 (239 шт.) – 2127,09 грн., по Лоту №5 (202 шт.) – 2164,47 грн., по Лоту №6 (245 шт.) – 2127,09 гривень.

Вартість пропозиції Пансіонату з лікуванням матері і дитини "Зелені пагорби" по лотах була різною за рахунок зазначення у калькуляціях за різними лотами різних вартостей харчування, заробітної плати, адміністративно-господарських витрат, зносу МШП, витрат на поточний ремонт, відрахувань на податки, що викликає сумніви щодо їх достовірності.

Окрім того, сумніви щодо достовірності включення до калькуляцій даних про витрати цим закладом викликало ще й те, що у 2017 році посадовим особам Пансіонату з лікуванням матері і дитини "Зелені пагорби", який в 2015 та 2016 роках був визнаний переможцем по окремих лотах торгів, що проводилися Управлінням молоді та спорту Чернівецької ОДА, вручено підозру у вчиненні кримінальних правопорушень передбачених статтями 366 та 358 КК України щодо використання **піддроблених довідок про відсутність податкової заборгованості та подання посадовими особами підприємства завідомо недостовірної інформації для участі в торгах до Чернівецької міської ради та Чернівецької ОДА.**

*Довідково: Пансіонат з лікуванням матері і дитини "Зелені пагорби" брав участь і в торгах, які проводилися комітетом з конкурсних торгів Управління молоді та спорту Чернівецької ОДА. Як з переможцем з ним було укладено договори на надання послуг з оздоровлення та спрямовано кошти обласного бюджету в сумі **1030, 0 тис. грн. в т.ч. за 2015 рік – 520,00 тис. грн. та за 2016 рік – 510,00 тис. гривень.***

Анкетування фахівців, які займаються організацією оздоровлення дітей показало, що 36% опитаних **для покращення організації оздоровлення та відпочинку дітей** бачать як шлях «Удосконалення практики здійснення тендерних процедур, за результатами яких відбираються дитячі оздоровчі заклади», а вже далі збільшення фінансування на вказані заходи та перехід від декларативних до дієвих заходів щодо збереження мережі дитячих оздоровчих закладів.

Таким чином, покращення якості оздоровчих послуг може бути досягнуто, покращенням матеріально-технічної бази установ, шляхом

посилення конкуренцію між закладами оздоровлення та економічного їх мотивування.

Гіпотеза 4. Недотримання санітарно-епідемічних, медичних норм, а також вимог протипожежної безпеки закладами оздоровлення та відпочинку створює загрозу здоров'ю та життю дітей під час оздоровчого процесу.

Одним із завдань Програми є координація та контроль за дотриманням вимог та норм проведення оздоровчо-відпочинкового процесу, діяльності оздоровчих закладів.

З метою створення оптимальних умов для безпечного та ефективного перебування дітей у дитячих оздоровчих закладах області відповідними контролюючими службами забезпечується контроль за їх санітарно-епідеміологічним станом, організацією якісного харчування, охороною життя і здоров'я дітей.

Умовами для відкриття дитячого оздоровчого закладу та надання ним послуг є обов'язкове проходження перевірок ряду служб (органами санітарного нагляду, установами пожежного нагляду та охорони праці).

Згідно з отриманими аудиторською групою інформаціями перевірки вказаних інстанцій у досліджуваному періоді виявлені непоодинокі факти порушень.

Так, протягом оздоровчої кампанії 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року спеціалістами Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області проведено 253 обстеження дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в т.ч. 7 обстежень в складі комісії створеної на виконання розпорядження Чернівецької обласної державної адміністрації від 15.07.2016 року №468-р «Про атестаційну комісію з проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку Чернівецької області» та згідно розпорядження облдержадміністрації від 24 березня 2017 року № 204-р «Про організацію літнього оздоровлення та відпочинку дітей у 2017 році».

Основні порушення вимог Державних санітарних правил і норм «Улаштування, утримання і організація режиму діяльності дитячих оздоровчих закладів» ДСанПіН 5.5.5.23-99, затверджених постановою головного державного санітарного лікаря України від 26.04.99 № 23, які виявлені спеціалістами Держпродспоживслужби в ході таких обстежень [37]:

- несвоєчасне проходження медичних оглядів працівниками;
- відсутність супровідних документів, які гарантують якість та безпеку харчових продуктів;
- недотримані умови і терміни зберігання харчових продуктів ;
- використання у вжитку на харчоблоках посуду з тріщинами та вибоїнами;
- не в повному обсязі проведені поточних ремонтів приміщень;
- потреба в заміні холодильного обладнання;
- відсутні журнали бракеражу готової та сирової продукції;
- не поновлення маркування інвентарю та робочих поверхонь харчоблоків та інше...

Як видно з вищенаведених порушень всі вони в більшій, чи меншій мірі збільшували загрозу для здоров'я дітей, які отримували послуги з оздоровлення.

Також, як встановлено в ході аудиторського дослідження, у 2016 році у дитячий оздоровчий табір «Вогник Буковини» с.Валя Кузьмін Глибоцького району Чернівецької області, відбувся заїзд 256 дітей без підписання комісійного акту готовності (ф.318/о).

Також, звертає на себе увагу проблема, з якою стикнулись представники районних державних адміністрацій та місцевого самоврядування при виконанні вимог законодавства щодо забезпечення контролю за санітарно-епідеміологічним станом закладів, організацією якісного харчування, охороною життя і здоров'я дітей та виховною роботою в **закладах відпочинку, які належать релігійним громадам.**

Так, мотивуючи тим, що церква відокремлена від держави такі заклади створені релігійними конфесіями часто не погоджують свою діяльність з відповідними органами.

Наприклад у **2017 році** встановлені факти самовільного облаштування (без дозволу територіальних громад, райдержадміністрацій та районних відділів держпродспоживслужби) наметових таборів на території трьох районів Чернівецької області:

наметовий табір конфесії (ЄХБ) с.Перебиківці Хотинського району;

наметовий табір вірян релігійної конфесії Євангельські християни баптисти в с.Вороновиця Кельменецького району;

наметове містечко в с.Пригородок Хотинського району;

наметовий табір «Християнський відпочинок» в с.Виженка Вижицької ОТГ.

В результаті діяльності одного з них, а саме наметового табору конфесії (ЄХБ) с.Перебиківці Хотинського району зафіксовано **спалах гострої кишкової інфекції.**

За наслідками перевірок видано приписи про припинення діяльності таборів. Про порушення санітарного законодавства поінформовано правоохоронні органи. [41]

Щорічно фіксувалися порушення дитячими оздоровчими закладами **техніки протипожежного нагляду, що складає певну загрозу для життя дітей.**

Для прикладу Управлінням державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернівецькій області [39] встановлено, що в незадовільному протипожежному стані експлуатувалися будівлі пансіонату з лікуванням матері і дитини «Зелені пагорби» (с.Виженка), а саме:

- приміщення пансіонату не були обладнані системою протипожежного захисту;

- дерев'яні конструкції горищ не оброблені вогнезахисним розчином;

- не проведено замір опору ізоляції силової та освітлювальної електромережі;

- пожежні щити недоукомплектовані протипожежним інвентарем;

- будівлі не захищені від прямих попадань блискавки і вторинних її проявів, відповідно з вимогами ДСТУ Б В.2.5-38:2008.

При цьому, в ході аудиторського дослідження, встановлено, що у випадку спрямування певного фінансового ресурсу на заходи з протипожежної безпеки це забезпечує певною мірою відсутність порушень протипожежної безпеки.

Наприклад: в ході збору інформації встановлено, що по дитячому позашкільному оздоровчому табору «Калинка» спрямовано з Новоселицького районного бюджету за досліджуваний період зверх 100,00 тис. грн. При цьому, згідно з отриманою від Управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернівецькій області інформацією по цьому закладу у досліджуваному періоді про порушення правил протипожежної безпеки не повідомлялося.

Під час обстеження робочою групою дитячих закладів оздоровлення та відпочинку області щодо стану підготовки до проведення літньої оздоровчої кампанії 2017 року Управлінням Держпраці у Чернівецькій області [38] було виявлено низку порушень **умов безпеки життєдіяльності в дитячих оздоровчих закладах** (Обласний позашкільний оздоровчо-виховний заклад «Буковинка», Позашкільний оздоровчо-виховний заклад «Лунка», Оздоровчий комплекс «Дністер Плюс»:

- не призначення відповідальних осіб за технічний стан та безпечну експлуатацію об'єктів підвищеної небезпеки;
- не забезпечення працівників інструкціями з охорони праці
- не належну якість ведення первинної документації з охорони праці

*На думку аудиторів **першопрчиною зацікавленості в «економії» на витратах, у тому числі, пов'язаних із послугами пожежної та санітарної безпеки, є їх вартість, що впливає на збільшення ціни путівки. Але, керуючись основним критерієм конкурсного відбору дитячого оздоровчого закладу, а саме невисока вартість послуг, жоден із закладів не зацікавлений у значному збільшенні ціни путівки, що призводить до зниження якості послуг та як наслідок знижує ефективність використання бюджетних коштів, виділених на оздоровлення дітей та найголовніше створює небезпеку здоров'ю та життям дітей в ході оздоровчої кампанії.***

5. ВИСНОВКИ

За офіційними статистичними даними чисельність дітей шкільного віку (від 7 до 17 років) Чернівецької області становила на початок 2015 року 106721 осіб, 2016 року - 107083 осіб, 2017 року – 107068 осіб. Викликає занепокоєння, що під впливом негативних факторів соціально-економічного, екологічного та психоемоційного характеру погіршується стан їх здоров'я. На сьогодні, у 90 % чисельності школярів діагностуються різні захворювання. Диспансерна група дітей у віці до 17 років налічує 91685 осіб. Окрім цього, чисельність соціально незахищеної групи дітей (дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування та інше...) на початок 2017 року становила 65643 осіб.

В контексті цього особливо важливого значення набуває оптимізація організаційного процесу оздоровчих кампаній, як одного із інструментів

турботи держави про поліпшення стану здоров'я дітей, відновлення їх життєвих сил, зайнятість у канікулярний період, запобігання бездоглядності та розвиток творчих здібностей.

З цією метою спочатку в 2013 році прийнято Комплексну програму реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області та в подальшому в 2016 році Програму з оздоровлення та відпочинку дітей.

Прогнозувалось, що її виконання дасть змогу забезпечити ефективне проведення оздоровчо-відпочинкової кампанії, а також впровадити відкритий, об'єктивний і прозорий підбір та направлення дітей до закладів оздоровлення та відпочинку області й України.

Впродовж дії Програм Чернівецькою облдержадміністрацією приймалися розпорядження від 27.03.2015 №141-Р, від 01.04.2016 №163-Р, від 24.03.2017 №204-Р, якими регламентувалися організації літнього оздоровлення та відпочинку дітей у 2015, 2016 та 2017 роках.

Виконання обласних Комплексних програм здійснювалось щороку в умовах фінансового забезпечення обсягів визначених Програмами на рівні 77-107 % на базі створеної ще за радянських часів мережі дитячих оздоровчих закладів, яка в досліджуваному періоді скоротилася на 8%. Водночас, за результатами кожної з проведених оздоровчих кампаній констатувались окремі недоліки.

Аудитом досліджено стан виконання Програм та результативність оздоровчих кампаній впродовж 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року на проведення яких спрямовано **42989,8 тис. грн.** бюджетних коштів, з них більша питома вага припадає на місцеві бюджети (районні та міські)(трохи більше 52,5 % або 22589,7 тис грн.), та питома вага обласного бюджету становила 47,5%, або 20400,1 тис грн., хоча згідно з ресурсним забезпеченням Програм передбачалося фінансування з обласного бюджету 60,7% та місцевих 39,3%.

Встановлено, що незважаючи на щорічне зростання обсягів фінансового забезпечення оздоровчих кампаній та зростання **кількості оздоровлених дітей** в жодному з досліджуваних років **не вдалося досягти стовідсоткового рівня забезпечення оздоровчими послугами дітей пільгових категорій, при цьому спостерігається тенденція до зниження рівня і кількості оздоровлених дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування з піклування з 100% у 2015 та 2016 роках до 92,8% у 2017 році (оздоровлено 798 з 860 запланованих), дітей батьки яких загинули, або беруть участь в АТО з 157 % у 2015 році до 39,9% у 2017 році (оздоровлено 805 з 2017 запланованих), дітей військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час службових обов'язків з 112,5% у 2015 році до 0 % у 2016 та 2017 роках(з запланованих 8 та 6 дітей не оздоровлено жодного), дітей внутрішньо переміщених осіб з 122,2% у 2016 році до 98,3% у 2017 році(оздоровлено 118 з 120 запланованих).**

Натомість спостерігається тенденція до **збільшення відсотку забезпечення оздоровчими послугами талановитих та обдарованих дітей з**

102,5% у 2015 році до 389,8% у 2017 році, дітей працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери села з 26,5% у 2015 році до 292,2% у 2017 році.

За якістю, загальна структура наданих послуг виглядає таким чином, що близько 30 % припадає на кількість оздоровлених дітей у стаціонарних закладах заміського типу, та близько 70 % - на кількість дітей, що отримали послуги відпочинку. **Тобто, поступово відбувається трансформація послуг із більш якісних оздоровчих до менш затратних відпочинкових у пришкільних таборах з денним перебуванням.**

За результатами аудиту встановлено низку чинників, які негативно вплинули на виконання Програм, пріоритетних завдань щодо соціального захисту дитинства і забезпечення рівності дітей на реалізацію права на оздоровлення.

Наявність окремих проблем, що виникають у процесі організації оздоровчої кампанії та контролю за її проведенням, вказує на необхідність активізації зусиль офіційного координатора для їх вирішення, а саме:

1. Відсутність єдиної інформаційної бази даних обліку оздоровлених дітей шкільного віку, у тому числі пільгових та інших категорій, відсутність механізму обміну цією інформацією між учасниками оздоровчої кампанії, створюють передумови для неодноразового оздоровлення за рахунок різних джерел бюджетного фінансування одних і тих самих дітей впродовж оздоровчої кампанії або щорічно, тоді як інші діти, у тому числі пільгових категорій, не забезпечуються оздоровчими послугами, можливо жодного разу впродовж шкільного віку.

2. Недотримання принципу пропорційного розподілу путівок придбаних за кошти обласного бюджету між районами області, містами Чернівці та Новодністровськ, внаслідок відмови районних підрозділів райдержадміністрацій, призвело до того, що діти які проживали на різних територіях області мали різний рівень доступності до послуг з оздоровлення.

3. Внаслідок оздоровлення дітей вікових категорій відмінних від визначених в Програмі це мало наслідком зменшення можливості отримання послуг з оздоровлення дітьми з цільової групи, на яку розрахована Програма.

4. Низький рівень матеріально-технічної бази оздоровчих закладів області, не проведення цими закладами належної роботи з його покращення, негативно впливає на якість послуг з оздоровлення дітей створює передумови для їх поступового занепаду.

5. Через недотримання дитячими оздоровчими закладами санітарно-епідемічних та протипожежних норм це створює пряму загрозу здоров'ю та життю дітей під час оздоровчої кампанії.

6. ПРОПОЗИЦІЇ

З огляду на результати дослідження, з метою удосконалення управління фінансовими ресурсами та підвищення ефективності використання бюджетних коштів на оздоровлення і відпочинок дітей вважаємо за доцільне:

З метою дотримання принципу пропорційності розподілу послуг з оздоровлення при підборі та направленні дітей на оздоровлення пропонуємо:

- встановити контроль за розподілом між районами (містами обласного значення) путівок придбаних за рахунок коштів обласного бюджету та визначити відповідальних осіб за таким розподілом.

З метою, упередження неодноразового отримання послуг однією дитиною, дотримання вікової категорії дітей, яким надаються послуги з оздоровлення, а також ефективного використання фінансових ресурсів пропонуємо:

- запровадити складання Переліку дітей, оздоровлених з початку поточного року, визначити осіб відповідальних за ведення цього Переліку та періодичного доведення його до Учасників Програми.

- ініціювати внесення доповнення у Додаток 1 до Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки в частині обмеження кількості супроводжуваних при поїздках на оздоровлення за кордон, або рекомендувати Учасникам Програми не перевищувати мінімальні нормативи, визначені постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 р. N 1184.

З метою покращення матеріально-технічної бази дитячих оздоровчих закладів, створення конкурентних умов під час участі в тендерних процедурах пропонуємо:

- розробити заходи із стимулювання оздоровчих закладів до підвищення якості їх послуг, зокрема, шляхом встановлення та поступового щорічного збільшення частки послуг, що закуповуються за кошти обласного бюджету у закладів першої, або вищої категорії;

- звернутися з пропозиціями до органів місцевого самоврядування щодо можливості затвердження фінансування на капітальні ремонти оздоровчих закладів комунальної форми власності чи спрямування зусиль на вишукування на вказану мету коштів з небюджетних джерел.

- провести наради з керівниками закладів оздоровлення з пропозицією розробити єдині підходи формування калькуляцій вартості оздоровчих послуг та направлення в подальшому відповідних пропозицій при участі у конкурсних торгах до Відповідального виконавця Програми, а також спрямування певної частки отримуваних від реалізації путівок доходів на модернізацію (капітальний ремонт) закладів.

З метою покращення якості надання послуг з оздоровлення, збереження життя та здоров'я дітей пропонуємо:

- провести наради з керівниками закладів оздоровлення з пропозицією дотримання ними заходів протипожежної безпеки, санітарних норм, умов життєдіяльності в закладах оздоровлення.

- виступити з пропозицією до районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо координації спільних дій в питанні врегулювання питання отримання дозволів на розміщення наметових таборів (містечок) створених релігійними громадами (общинами).

Враховуючи, що контролюючими органами встановлено ряд порушень, які враховуючи їх перелік не могли виникнути вже після проведення щорічних оглядів до початку оздоровчого сезону

- звернути увагу членів комісії, якими проводилися огляди на необхідність посилення контролю та при необхідності залучення фахівців з відповідними фаховими знаннями за напрямками забезпечення санітарної, протипожежної безпеки та безпеки життєдіяльності.

Додаток 4 до Методичних рекомендацій, щодо проведення органами державної контрольно - ревізійної служби державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затверджений наказом ГоловКРУ від 15.12.2005 N 444

ПРОТОКОЛ

узгодження проекту аудиторського звіту
(інформації про участь в аудиті ефективності)

Стус Галина Георгіївна - заступник начальника відділу контролю в галузі освіти, науки, спорту та інформації Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області

(посадова особа органу ДАСУ, що здійснив аудит ефективності)

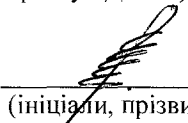
та **Вітовський Богдан Іванович** - начальник Управління молоді та спорту Чернівецької обласної державної адміністрації

(посадова особа розпорядника бюджетних коштів (виконавця))

розглянули та обговорили проект аудиторського звіту за темою Державний фінансовий аудит виконання Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області за період з 01.01.2015 року по 30.09.2017 року
(найменування теми аудиту ефективності)

Невраховані органом ДАСУ зауваження розпорядника бюджетних коштів (виконавця) до аудиторського звіту (інформації про участь в аудиті ефективності) наведено в додатку, що є невід'ємною частиною цього протоколу.

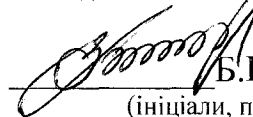
Заступник начальника відділу контролю в галузі освіти, науки, обласної спорту та інформації Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області
(посада працівника органу ДАСУ)

 Г.Г.Стус
(ініціали, прізвище)

" 4 " чудова 2017 р.

Начальник Управління молоді та спорту Чернівецької державної адміністрації

(посада працівника розпорядника бюджетних коштів (виконавця))

 Б.І.Вітовський
(ініціали, прізвище)

" 14 " 12 2017 р.

8.ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами)
3. Закон України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" від 26.01.1993 № 2939-XII.
4. Закон України "Про охорону дитинства" від 26.04.2001 № 2402-III.
5. Закон України "Про позашкільну освіту" від 22.06.2000 № 1841-III.
6. Закон України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування" від 13.01.2005 № 2342-IV.
7. Закон України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" від 04.09.2008 № 375-VI.
9. Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 року №1197-VII.
10. Постанова Кабінету Міністрів від 10.08.2004 № 1017 "Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм".
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.95 № 306 «Про організацію відпочинку та оздоровлення дітей у 1995 році».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 549-р «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей і розвитку мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку на період до 2017 року».
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 р. N 1184» Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту».
14. Наказ Міністерства фінансів України від 27.07.2011 року №945 « Про затвердження примірного переліку результативних показників бюджетних програм для місцевих бюджетів за видатками, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів».
15. Наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 року №1536 «Про результативні показники бюджетних програм».
16. Рішення VI сесії Чернівецької обласної ради V скликання від 03.08.2006 року № 80-6/06 «Про Порядок формування, фінансування і моніторингу виконання регіональних (комплексних) програм та включення їх до щорічних програм соціально-економічного розвитку Чернівецької області».
17. Рішення XIV сесії УІ скликання від 14.03.2013 року №6-14/13 «Про затвердження комплексної програми реалізації державної політики з питань

сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області в 2013-2015 роках».

18. Рішення XXX сесії УІ скликання від 18.12.2014 року №168-30/14 «Про внесення змін до рішення 14-ї сесії УІ скликання Чернівецької обласної ради від 14.03.2013 №6-14/13 «Про затвердження комплексної програми реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області в 2013-2015 роках».

19. Рішення ІУ сесії УІІ скликання від 15.03.2016 року №22-4/16 «Про затвердження Комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області на 2016-2020 роки».

20. Розпорядження Чернівецької обласної державної адміністрації від 27.03.2015 року №141-Р «Про організацію літнього оздоровлення та відпочинку дітей у 2015 році».

21. Розпорядження Чернівецької обласної державної адміністрації від 26.02.2015 року №68-Р «Про порядок використання у 2015 році коштів, передбачених в обласному бюджеті на виконання завдань комплексної Програми реалізації державної політики з питань сім'ї, дітей та молоді, оздоровлення та відпочинку, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у Чернівецькій області на 2013-2015 роки».

22. Розпорядження Чернівецької обласної державної адміністрації від 01.04.2016 року №163-Р «Про організацію літнього оздоровлення та відпочинку дітей у 2016 році».

23. Розпорядження Чернівецької обласної державної адміністрації від 24.03.2017 року №204-Р «Про організацію літнього оздоровлення та відпочинку дітей у 2017 році».

24. Наказ Міністерства економіки України від 04.12.2006 року №367 «Методичні рекомендації щодо розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання».

25. Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098 "Про паспорти бюджетних програм".

26. Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді від 05.02.2004 № 31 "Про затвердження Типового положення про дитячий оздоровчий заклад".

27. Наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 15.12.2005 № 444 "Про вдосконалення проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм" .

28. Накази Управління молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року.

29. Довідка збору інформації в рамках державного фінансового аудиту виконання комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей в Відділі у справах сім'ї та молоді Чернівецької міської ради.
30. Довідка збору інформації в рамках державного фінансового аудиту виконання комплексної програми оздоровлення та відпочинку дітей в Відділі освіти Новоселицької райдержадміністрації.
31. Інформація головного Управління статистики в Чернівецькій області.
32. Інформація Департаменту фінансів Чернівецької облдержадміністрації.
33. Інформація Департаменту охорони здоров'я Чернівецької облдержадміністрації.
34. Інформація Управління культури Чернівецької облдержадміністрації.
35. Інформація Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування в Чернівецькій області.
36. Інформація Департаменту освіти і науки Чернівецької облдержадміністрації.
37. Інформація Держпродспоживслужби в Чернівецькій області.
38. Інформація інспекції з праці в Чернівецькій області.
39. Інформація Управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернівецькій області .
40. Інформації закладів оздоровлення Чернівецької області.
41. Інформація Вижницької міської об'єднаної територіальної громади.
42. Інформація Вижницької об'єднаної державної податкової інспекції.
43. Інформація Брідоцької сільської ради.
44. Інформація Заставнівського відділення Кіцманської об'єднаної державної податкової інспекції.
45. Матеріали Інтернет ресурсів
46. Публікації періодичних видань.
47. Матеріали анкетування.
48. Інтерв'ювання фахівців, які займаються організацією оздоровлення та відпочинку дітей Чернівецької області.